

Vä'lddkåå'ddlanji kaallšõs kue'stelmvuu'di jou'kķe e'tķķuum ođđ pääi'ķ

Oođås 15.5.2018 čiåss 9.09

Kotka, Haapasaari, vä'lddkååddlanji kaallšõs kue'stelmvu'vdd. © Snimldõk: Tapio Heikkilä, pirrõsministeria

Pirrõsministeria lij valmštõõllmen vä'lddkåå'ddlanji kaallšõs kue'stelmvuu'di logstõõgg peei'vtõõzz. Kuullâmpooddâst kue'stelmvuu'di pirr u'vddeš pâ'jjel 400 ciâlkmed da beä'lvä'lddmed, koid kuõskki õ'hteķeåssmõš lij åå'n valmštõõvvâm. Ciâlkmin da beä'lvä'lddmin čuä'jtes õhttsi'žze 27 e'tķķõssåd ođđ vu'vdden.

Riiksuåvtõs raavii ee'jjest 1995 ånn'jõž 156 vä'lddkåå'ddlanji kaallšõs kue'stelmvu'vdded. Pukid vuu'did ta'rķsteš ii'jijn 2010–2015 pirrõsvaldåšm čõõđviikkâm ka'tti, jånnavuu'd kulttuurkue'stlmid kuõskki inventå'sttem õhttvuõđâst. Seåmmast puõ'tte še e'tķķõõzz måtam ķeä'ppummsin da lâåzztõõzzin. Jeånmošån ođđ pääi'ķ kåunn'je Pâ'jj-Lappi sää'mvuu'dest. Peei'vteminventåsttmõõžž vuåđald Lää'ddjånma e'tķķeet õhttsi'žze 183 vä'lddkååddlanji kaallšõs kue'stelmvu'vdded.

Inventå'sttem e'tķķõõzzi pirr riõ'sšeš ķeåđda 2016 ciâlkålm- da kuullâmpoodd, veiddsõs õhttsažķååddlaž vuåinnmõõžž vuåžžam diõtt. Ve'rğõnee'ķķ, kåå'dd da organisaatio u'vdde e'tķķõõzz pirr õhttsi'žze 168 ciâlkmed. Vaaldåšmlää'jj meåldlaž kuullâm õhttvuõđâst meerla da pääiklažorganisaatio vuõlttee 256 beä'lvä'lddmed. Kuullâmpoodd õ'hteķeåssmõš lij åå'n õlmstõttum pirrõsministeria raporttån.

Kue'stelmvuu'di peei'vteminventåsttmõõžž õ'nneš ciâlkmi mie'ldd taarbli'žžen, leša siõmmna kritiikk puõ'di inventå'sttem årvv-va'lljummsi da mõõntõõllåmnaa'li diõtt, jie'rbi mie'ldd teåđtem pirr. Beä'l vä'lddmin inventåsttmõ'sše šiõttõ'tteš jeånmošån miõttmiõ'lle: ta'rķķen õ'nneš jie'rbi mie'ldd kue'stelmvuu'di seillmõõžž hoiddum puõ'tti puõlvvõõggid. Kue'stelmvuu'di meårtõõllmõõžž ķiõ'ččeš oudeem še kulttuurkue'stlma åårvv ouddmõõžž. Måångain beä'l vä'lddmin kuuitåg kuõ'ddeš huõl mæddvuå'mstee'ji vuõiggådvuõđi da vuei'tlvaž mæddåå'nnem raajtõõzzi diõtt .

Õhttnaž kue'stelmvuu'di da tõi raajtõõzzi pirr le'jje jånnavi tåä'rķes vuåmmšõõzz. Ciâlkålm õ'nne se'st 407 komme'ntted, koin måtam vuu'd kannteš le'be tøn raajid tuåivvu veiddsubun. Neutraal vuåinnmõõžž le'be tuõ'ppjeme'tķķõõzz le'jje õhttsi'žze 141, da 18 e'tķķõssåd kuõ'sķķe obb vuu'd meådda vâlddmõõžž.

Vuu'did kuõskki beä'lvä'lddem vuåžžuş vue'rdķani occanj: pâ'jjel beålla le'be 109 voudda ij šõddåm ni õhtt peåggõtõs. Beä'lvä'lddmi se'st le'jje 87 komme'ntted, koin le'jje koon-ne vuu'd beä'lest le'be tøn raajid tuåivvu veiddsubun. Neutraal vuåinnmõõžž le'be tuõ'ppjeme'tķķõõzz le'jje 38, da 65 e'tķķõssåd le'jje obb vuu'd meådda vä'lddem beä'lest.

Ciâlkålm da beä'lvä'lddem õ'nne se'st õhttsi'žze 27 e'tķķõssåd samai ođđ vuu'din. Låå'ssen haa'leeš, što 11 inventåsttmõõžžåst meådda vä'lddemnalla e'tķķuum kue'stelmpäi'ķ årvvklåass maaccte'češ vä'lddkååddli'žžen.

Pirrösministeria ölmstâ'ttem ô'htekeässmööžžâst čiolgtet tärkka ciälkmi da beä'lvä'lddmi siiskööžz juo'kkä kue'stelmvuu'd beä'lnn. Valmštööllmööžž puo'tti pooddâst lij mie'rr vuäjined tää'rĳben pukid kue'stelmvuu'did kuoskki vuâmmšööžid. Vuetlvaž vu'vddveeidumšiči da ođđ paai'ki beä'lnn tue'jjeet jee'rab čiolgtööžid da ođđ kuullmööžž.

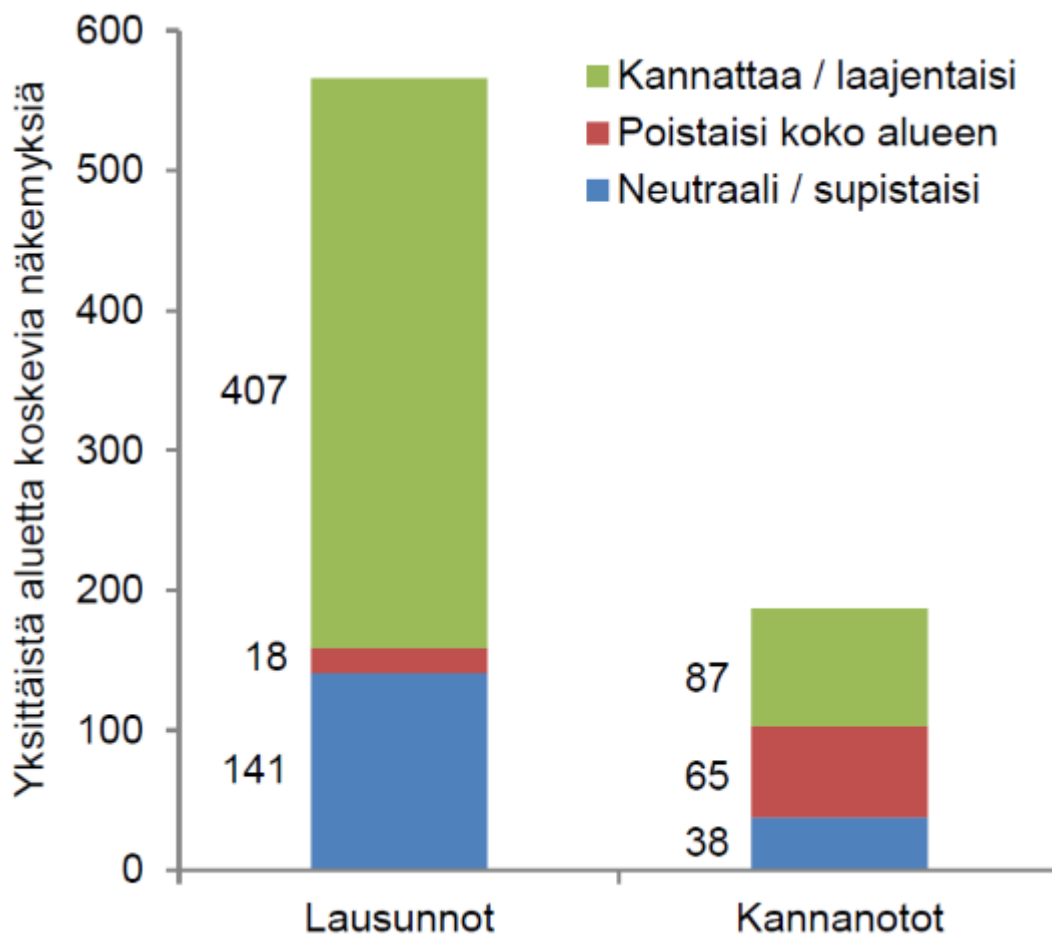
Valmštööllâm ôhtvuodâst ou'dde puättam kooččmööžžid da huolid lie norrum va'sttööžz pirrösministeria teäggtem da Sauji-Lää'ddjânnam ProAgria da Mädd- da meä'cctäällneezni puu'ttem ölmstâ'ttmööžžâst MAISEMA – opas arvokkaiden maisema-alueiden maankäytön suunnitteluun.

- [Vä'lddkääddlanji kaallšös kue'stelmvuu'di peei'vteminventâsttmööžžâst uvddum ciälkâlm da beä'lvä'lddem](#) (riikksuâvtööžz ölmstâ'ttemarkiiv)
- [KUE'STELM– vue'ppes kaallšös kue'stelmvuu'di mäddââ'nnem plaanmöö'sše](#) (Mädd- da meä'cctäällneezan)
- [Mäddjânnamkue'stelm– kaallšös kue'stelmvuu'di inventâsttmööš](#) (maaseutumaisemat.fi)
- [Vä'lddkääddlanji kaallšös kue'stelmvuu'did kuoskki kuullâmaunstös](#)

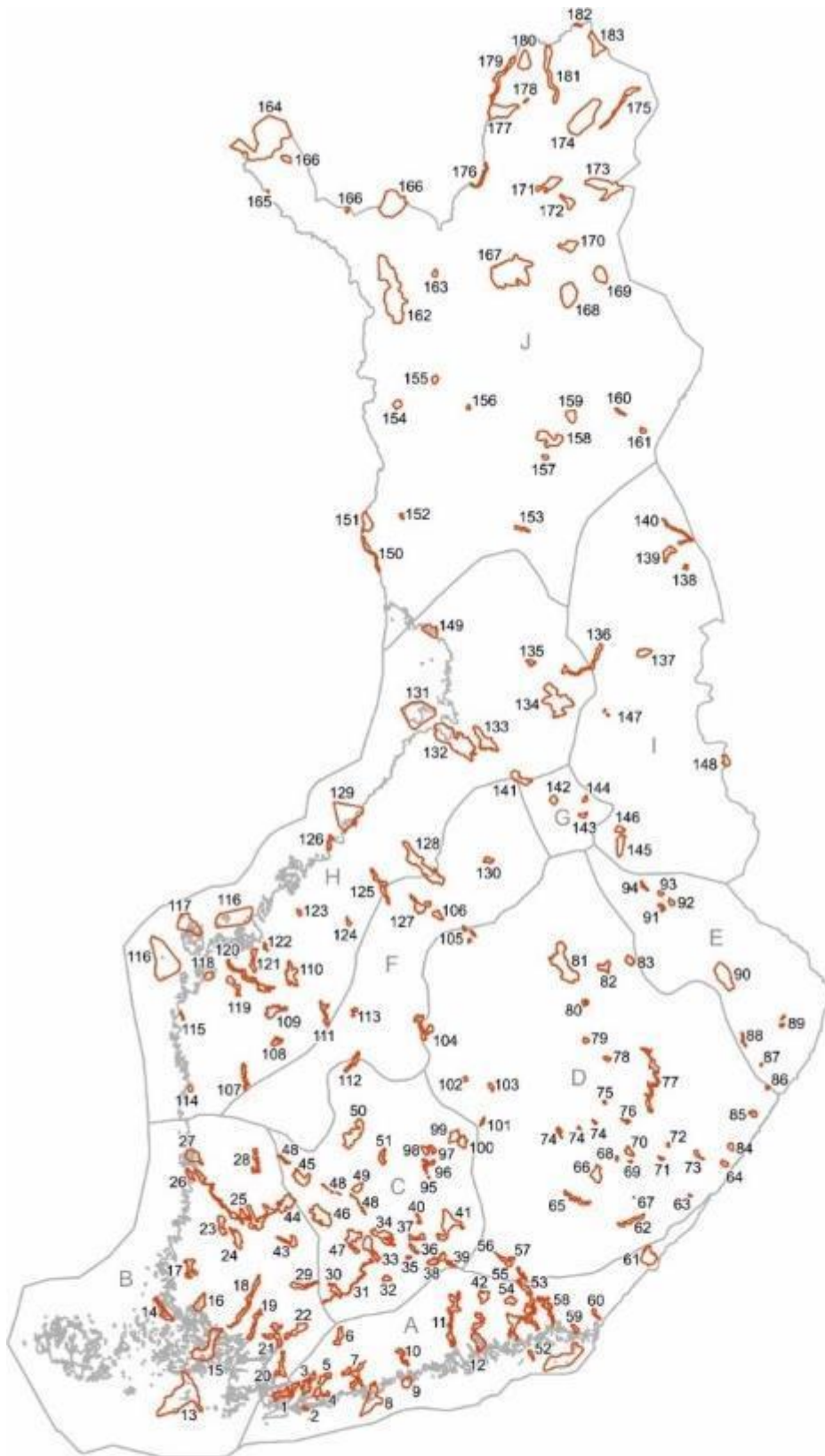
Lää'ssteäd:

Plaanni Sonja Forss, Lää'ddjânnam pirröskööškös, t. 0295 251 120, etunimi.sukunimi@ymparisto.fi

Pirrösduumšekä Tapio Heikkilä, pirrösministeria, t. 0295 250 166, etunimi.sukunimi@ym.fi

Ciälkâlmuvddji da beä'lvä'lddji šiöttööttmööš peei'vteminventâsttmööžžâst e'tĳkuum kue'stelmvuu'did.

Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (MAPIO-työryhmän ehdotus) ja maisemamaakunnat © SYKE

Nationellt värdefulla landskapsområden (MAPIO-arbetsgruppens förslag) och landskapsprovinser © SYKE

Riikkaviidosaččat árvvolaš duovddaguovllut (MAPIO-bargojoavkku evttohus) ja duovddaeana gottit © SYKE

[Kaart ä'Inn kuästjeei nõõmuum pääi'k](#) (pdf).